

تئوری موسیقی

به زبان ساده

سعید زرنیخی

سروشناسه : زرنیخی، سعید، -۱۳۳۶
عنوان و نام پدیدآور : تئوری موسیقی به زبان ساده / سعید زرنیخی؛
ویراستار مهرنگار محمدیزاده.
مشخصات نشر : تهران : سرود، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهري : ۹۶ ص: جدول، نمودار، ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م
شابک : ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۲۵-۲۰-۴
یادداشت : فیبا
موضوع : موسیقی -- نظریه
موضوع : Music theory
شناسه افزوده : محمدیزاده، مهرنگار، ۱۳۷۶، ویراستار
ردیبندی کنگره : MT ۱۳۹۵ ت۹ ۶/۴ز/۶
ردیبندی دیوبی : ۷۸۱/۰۱
شماره کتابشناسی ملی : ۴۵۲۶۶۶۱

انتشارات سرود تهران - میدان هفتم تیر - ابتدای بهار شیراز - شماره ۱۴

تلفن: ۰۹۱۰۳۰ ۸۸۴۰۰ - ۸۸۳۱۸۵۹۱-۲ و ۸۸۸۳۶۱۰-۴

www.sorood.ir

تئوری موسیقی به زبان ساده سعید زرنیخی
ویراستار مهرنگار محمدیزاده

نت نویسی و صفحه‌آرایی مهرداد گرجن‌زاده

طرح جلد طرح فرونوش - علی ثابتی‌زاده

نوبت چاپ پنجم - ۱۴۰۲

تیراز ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۲۵-۲۰-۴ ISMN: 979-0-802625-20-4

حق چاپ و نشر برای انتشارات سرود محفوظ است.

فهرست

عنوان	صفحة	عنوان	صفحة
پیشگفتار	۳	فصل دوم	۲۰
فصل اول		وزن یا ریتم	۲۰
اصول اولیه تئوری موسیقی	۱۲	دیرند	۲۰
تعریف تئوری موسیقی	۱۲	شكل نت ها	۲۰
تعریف موسیقی	۱۲	سکوت	۲۱
نت	۱۲	نقطه	۲۱
اسامی نت های موسیقی	۱۲	دونقطه	۲۱
خطوط حامل	۱۳	خط اتحاد	۲۲
کلید	۱۳	خط اتصال	۲۲
نت های بین خطوط حامل	۱۴	صدای مقطع	۲۲
نت های روی خطوط حامل	۱۴	میزان	۲۳
خطوط اضافه	۱۵	میزان ترکیبی	۲۴
گستره‌ی صدای انسان	۱۶	میزان های لنگ	۲۵
تمرین های فصل اول	۱۸	سکوت های طولانی	۲۶

۴۷	گام مینور هارمونیک	۲۷	نوع دیگری از تقسیم نت‌ها
۴۸	گام مینور ملودیک	۲۸	سنکپ
۴۸	گام کروماتیک	۲۹	ضد ضرب
۴۹	نت‌های تنال و مдал	۳۰	تمرین‌های فصل دوم
۵۱	علامت‌های ترکیبی و عرضی		فصل سوم
۵۱	گام‌های ماژور دیزدار	۳۴	فاصله و گام
۵۲	گام‌های ماژور بملدار	۳۴	فاصله‌های منفصل و متصل
۵۵	گام‌های مینور	۳۴	نیم پرده و پرده
۵۶	گام‌های متراوف	۳۵	فاصله از نت اول و نام آن‌ها
۵۷	کام‌ها یا مقام کلیسا ی	۳۷	علائم تغییردهنده
۵۹	گام‌های همسایه	۳۸	فوائل کروماتیک و دیاتونیک
۶۰	انتقال	۳۹	انواع دیگر فاصله‌ها
۶۱	مدگردی	۴۱	نت‌های آنارمونیک
۶۲	تمرین‌های فصل سوم	۴۱	معکوس فاصله‌ها
	فصل چهارم	۴۲	فاصله‌های ملودیک و هارمونیک
۶۶	علائم و اختصارات	۴۲	فاصله‌های ملایم و ناملایم
۶۷	نشانه‌های درون حامل	۴۳	فاصله ساده
۶۷	نشانه‌های نت‌واره (زینت‌ها)	۴۴	گام
۶۷	انواع نت‌های زینت	۴۴	انواع گام
۷۰	نشانه‌های فرمال (برگشت‌ها)	۴۵	گام دیاتونیک
	انواع نشانه‌های برگشت	۴۵	گام ماژور (بزرگ)
۷۰	۱- دولاخت تکرار	۴۶	دانگ (تتراکورد)
۷۱	۲- سنیو	۴۶	گام مینور (کوچک)

۸۴ آکورد پنجم افزوده آکوردهای تشکیل شده روی درجات ۸۴ کام مژور آکوردهای تشکیل شده روی درجات ۸۴ گام مینورهارمونیک آکوردهای تشکیل شده روی درجات ۸۵ گام مینور ملودیک بالارونده آکوردهای تشکیل شده روی درجات ۸۵ گام مینور تئوریک نام آکورد بر روی درجات گام ۸۶ نقش و عملکرد (فونکسیون) معکوس آکوردهای سه صدایی ۸۷ آکوردهای چهارصدایی آکورد هفتم نمایان ۸۸ آکورد هفتم کوچک آکورد هفتم کوچک و پنجم کاسته ۸۹ هارمونی پاسخ تمرین های فصل اول پاسخ تمرین های فصل دوم پاسخ تمرین های فصل سوم	۷۲ - داکاپآل فینه تکرارهای دیگر نشانه های بیرون از حامل نشانه های قراردادی ۱- نقطه توقف ۲- نقطه ۳- نقطه دراز یا میخی ۴- متسواستکاتو ۵- نشانه های تأکید (آکسان) ۶- گلیساندو نشانه های واژگی واژه هایی برای تعیین شدت و ضعف صدا واژه هایی برای تغییر سرعت اجرا تپه مترونوم فصل پنجم آکورد / آریث / آکوردهشناسی آکورد پایگی انواع آکورد سه صدایی آکورد کامل بزرگ آکورد کامل کوچک آکورد پنجم کاسته
--	---

اصول اولیه‌ی تئوری موسیقی^۱

تئوری موسیقی^۱

علمی است که از قواعد و اصطلاحات موسیقی گفت و گومی کند.

تعریف موسیقی

موسیقی هنریان احساسات به وسیله‌ی صدای است. مهمترین عوامل تشکیل دهنده‌ی موسیقی عبارتند از صدا و وزن یا ریتم.

صدا نتیجه‌ی حرکت ارتعاشی^۲ است که به وسیله‌ی گوش احساس می‌شود. صدای ارتعاشات منظم یا پریودیک باشد، صدای های موسیقایی و صدای ای که ارتعاشاتی نامنظم داشته باشند صدای غیرموسیقایی می‌نامند.

نت

علامتی است که به وسیله‌ی آن قطعات موسیقی نوشته و اجرا می‌شوند.

اسامی نتهاای موسیقی

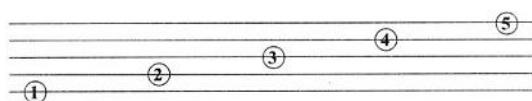
ناتهاای موجود در موسیقی دارای ۷ نام مختلف هستند که عبارتند از:

دو (C) - ر (D) - می (E) - فا (F) - سل (G) - لا (A) - سی (B)

خطوط حامل^۱

پنج خط افقی و موازی با یکدیگر که نت‌ها را روی خط، میان، بالا و پایین آن‌ها می‌نویسند، پنج خط حامل نام دارند. حامل ۵ خطی دارای ۱۱ محل برای جایگذاری نت‌های موسیقی است.

خطوط حامل از پایین به بالا شمرده می‌شوند.

کلید^۲

علامتی است که در سمت چپ حامل قرار می‌گیرد و نام و موقعیت نت‌ها را مشخص می‌کند.

کلیدهایی که در موسیقی به کار می‌روند عبارتند از: کلید سل^۳، کلید دو^۴ و کلید فا^۵.

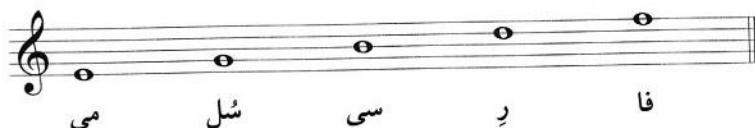
Staff-۱
The Clef-۲
G Clef-۳
C Clef-۴
F Clef-۵

کلید سل^۱ معمول‌ترین کلید و مبنایش خط دوم حامل است؛ به این
 جهت نتی که روی خط دوم می‌نویسیم سل می‌نامند و بقیه‌ی نت‌ها، چه
 پایین‌ترو چه بالاتر به نسبت نت مذکور شناخته می‌شوند.

نت‌های بین خطوط حامل

نت‌های روی خطوط حامل

چسبیده به بالای حامل

چسبیده به پایین حامل

نت‌ساز‌های ویولن، اُبوا، فلوت، کلارینت (قره‌نی) و دیگر ساز‌هایی
 که صدای زیردارند با این کلید نوشته و اجرا می‌شود.

۱- کلید سل، کلید آواز نام دارد. این کلید در آثار آوازی برای تک‌خوان‌های سوپرانو استفاده می‌شود.

